



# Sopiva - Etelä-Savon henkilökohtaisen budjetoinnin hanke

Elisa de Boer

[elisa.deboer@etela-savo.fi](mailto:elisa.deboer@etela-savo.fi)



# Hankeyhteistyö

- "Henkilökohtainen budjetointi on yksilöllisesti räätälöidyn avun ja tuen järjestämisen tapa, jossa henkilö on itse keskiössä suunnittelemassa, valitsemassa ja järjestämässä tarvitsemaansa apua, tukea ja palvelujen kokonaisuutta." (THL 2020.)
- Vuoden 2020 aikana käynnistyi **vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhanke** vuosille 2020-2021, jota rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja ohjaa Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL).
- Hanke koostuu alueellisesta ja valtakunnallisesta yhteiskehittämisestä. Kaikki alueelliset hankkeet osallistuvat THL:n koordinoimaan valtakunnalliseen kehittämistyöhön.
- **Sopiva - Etelä-Savon henkilökohtaisen budjetoinnin hanke** on Essoten ja Vaalijalan toteuttama alueellinen hanke.



# Rahoitus

- **Sosiaali- ja terveysministeriö** on myöntänyt valtionavustuksia yhteensä 2 926 400 euroa vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhankkeeseen.
- Avustukset on myönnetty yhdeksälle kunnalle tai kuntayhtymälle hankekaudelle 2020 - 2021.
- **Sopiva - Etelä-Savon henkilökohtaisen budjetoinnin hanke** sai valtiosuutusta noin 536 000 euroa. Essoten ja Vaalijalan omavastuuosuus on yhteensä noin 134 000 euroa ja kokonaiskulut ovat noin 670 000 euroa.





# Sopiva-hanke

- Valtakunnallisen hankkeen kanssa kehitetään vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin järjestämistavan valtakunnalliset periaatteet sekä toimintatavat ja arvioidaan lainsäädännön muutostarpeet. Lisäksi Sopiva-hankkeessa tehdään alueellista työtä Etelä-Savossa.
- Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa. Hanke toteutetaan vuosina 2020 - 2021. Hankkeen toteuttamisesta vastaa hankepäällikkö **Niina Helminen** (50 %).
- Hankkeessa työskentelevät Essotella hankekoordinaattorit **Elisa de Boer, Hannele Muhonen ja Pia Martikainen** sekä Vaalijalassa suunnittelija **Heidi Laurila**.



# Henkilökohtainen budjetointi

- Tavoitteena on vahvistaa vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeutta, osallisuutta ja valinnanmahdollisuuksia palvelujen suunnittelu- ja toteuttamisprosessissa siten, että apua ja tukea on tarjolla elämän eri tilanteisiin ja yksilöllisiin tarpeisiin.
- Asiakkaan näkökulmasta henkilökohtainen budjetointi tarjoaa:
- Osallistavampaa ja yksilöllisempää, oman elämän näköistä palvelua
- Enemmän vaikuttamismahdollisuuksia ja valinnanvapautta omaan elämään
- Oikea-aikaisia, asiakkaan omiin tarpeisiin sopivimpia palveluja



# Hankkeen toiminta

- Sopiva-hankkeessa **kehitetään ja mallinnetaan henkilökohtaisen budjetoinnin järjestämisen tapa**
- joka vastaa alueen ja sen asukkaiden tarpeisiin
- jonka vaikutuksia ja kustannusvaikutuksia voidaan tehokkaasti seurata ja arvioida
- joka on joustava, kustannusten kannalta neutraali sekä myöhemmin jatkokehitettävissä



# Yhteistyökumppanit

- **Keskeiset yhteistyökumppanit:** Kehitysvammaisten Palvelusäätiö (KVPS), Henkilökohtaisen budjetoinnin keskus Suunta, Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak), Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Kukunori ry
- **Alueellisia yhteistyökumppaneita:** Mikkelin seudun Kehitysvammaisten Tuki ry, Etelä-Savon CP-yhdistys ry, Yhdenvertainen Etelä-Savo ry ja alueelliset vammaisneuvostot





# Kohderyhmät

- Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat vammaispalvelujen asiakkaat, tarkoittaen henkilöitä, joilla on erilaisia toimintakyvyn rajoitteita sekä avun ja tuen tarpeita diagnoosista riippumatta.
- Alueellista verkostoa edustavat laajasti vammaispalvelujen asiakkaiden läheiset ja muut heille tärkeät henkilöt.

Lisäksi hankkeen kohderyhmää ovat:

- Alueen järjestöjen edustajat
- Palveluja tuottavat ammattilaiset, työntekijät, viranhaltijat ja päättäjät



# Hankkeen toimenpiteet

- Asiakastyö
- **Tutkimus- ja kehittämispainotteinen sosiaalityö**, jolla selvitetään HB:n hyötyjä ja soveltuvuutta
- **Roolikarttojen** kuvaaminen HB:n asiakastyön prosesseista
- Alueellinen verkostotyö
- **Kehittämöt** ovat yhteiskehittävää työpajatyöskentelyä, jossa eri näkökulmien edustajat verkostoista kohtaavat
- **Kohtaamot** ovat osallistavia ja vuorovaikutteisia yksilö / pienryhmätilaisuuksia
- **Koulutukset** antavat uutta tietoa ja mahdollistavat muutosta



# Tietoa hankkeen toiminnasta



# Hankkeen aikataulu

- Hanke käynnistyi syyskuussa 2020 ja kestää v. 2021 loppuun saakka
- Syys - joulukuu 2020 oli hankkeen suunnittelun ja käynnistämisen aikaa
- Tammi - kesäkuu 2021 on aktiivista tiedonkeruun aikaa sekä sisältää tapahtumia ja koulutuksia
- Elo - lokakuu 2021 on tulosten paketoinnin ja esittelyn aikaa
- Marras - joulukuu 2021 on hankkeen raportoinnin ja koonnin aikaa





# Tähän mennessä tapahtunutta

- Hanke käynnistyi syyskuussa 2020 ja hankepääällikkö aloitti työskentelyn
- Loka-marraskuussa Essoten hankekoordinaattorit aloittivat työskentelyn
- Vuoden 2021 alussa suunnittelija aloitti työskentelyn Vaalijalassa ja helmikuussa kolmas hankekoordinaattori Essotella
- Syksyn aikana on osallistuttu aktiivisesti THL:n työskentelypäiviin ja valtakunnallisen HB-verkoston tilaisuuksiin
- Lisäksi hankkeen toiminta ja aikataulut on suunniteltu sekä viestintä on käynnistetty
- Hankkeen ensimmäiset toiminnot käynnistyivät jo ennen joulua



# Tähän mennessä tapahtunutta

- Sosiaalityön tutkimuslupapäätös tehty, Etelä-Savon alue on myös mukana valtakunnallisessa tutkimuksessa
- Nykytilan kuvaus tehty THL:lle
- Verkostoyhteistyö aloitettu
- Kehittämö ja Kohtaamo - toiminta ovat käynnistyneet
- Koulutukset käynnistyvät tällä viikolla
- Kysely ja haastattelut aloitetaan lähiviikoilla



# Kehittämö-toiminta 1/2

- Kehittämöt ovat kaikille avoimia verkkotapahtumia, joita järjestetään kevään 2021 aikana n. 1 krt / kk.
- Alun perin Kehittämöt oli tarkoitus järjestää live-tapahtumina, mutta vallitsevan tilanteen vuoksi tapahtumat on mukautettu järjestettäväksi ajankohtaiset suositukset huomioiden etätapahtumina.
- Jokainen Kehittämö järjestetään oman teeman ympärille. Teemat liittyvät kiinteästi henkilökohtaiseen budjetointiin.
- Kehittämöissä kuullaan asiantuntijoiden puheenvuoroja päivän teemaan liittyen.



# Kehittämö-toiminta 2/2

- Puheenvuorojen lisäksi keskustellaan osallistujien kanssa pienryhmissä, virtuaalifasilitoinnin työkaluja hyödyntäen. Keskusteluissa on tarkoituksena saada ajatuksia / ideoita / näkökulmia alueellisen sekä valtakunnallisen HB-mallin luomiseen.
- Ensimmäinen Kehittämö järjestettiin joulukuussa 2020 ja se toimi Sopiva-hankkeen käynnistystilaisuutena. Ensimmäisessä Kehittämössä esiteltiin Sopiva-hanketta sekä sote-uudistusta ja kuultiin yhteistyökumppaneiden puheenvuoroja.
- Toinen Kehittämö järjestettiin tammikuussa 2021 ja sen aiheena oli osallisuus ja HB:n mahdollisuudet.
- Kolmas Kehittämö järjestettiin helmikuussa 2021 ja sen aiheena oli asiakkaan ja ammattilaisen muuttuvat roolin henkilökohtaisen budjetoinnin käytössä





# Tulevat Kehittämöt

- 03.03.2021 klo 09.00-11.00
  - Saadaanko henkilökohtaisella budjetoinnilla enemmän hyvää elämää?
- 13.04.2021 klo 13.00-15.00
  - Kokemuksia ja asiakkaiden kertomuksia henkilökohtaisen budjetoinnin käytöstä – mitä on tärkeää ottaa huomioon?
- 18.05.2021 klo 09.00-11.00
  - Tuetun päätöksenteon menetelmät ja työkalut



# Kaikille avoimet Kohtaamot

- Kehittämö-tilaisuuksien välissä järjestetään kaikille avoimia Kohtaamo-verkkotapahtumia, jotka ovat keskustelutilaisuuksia ja syventävät aina edellisen Kehittämön teemaan liittyviä aiheita
- Kuten Kehittämöitä, myös Kohtaamo-toimintaa on mukautettu ja tapahtumat järjestetään tällä hetkellä virtuaalisesti.
- Kohtaamoissa on tarkoitus vapaamuotoisen keskustelun kautta syventää edellisen Kehittämön teemaa ja tuoda laajemmin esiin omia ajatuksia ja näkökulmia aiheesta.
- Kohtaamoissa ei ole varsinaisia asiantuntijoiden puheenvuoroja vaan sisältö perustuu yhteiseen keskusteluun sekä mahdollisesti hyödynnettäviin osallistavien virtuaalityökalujen käyttöön (esim. Mentimeter)



# Kohtaamojen ajankohdat

- 10.3. klo 14:00 – 15:00 Kohtaamo, liittyen maaliskuun Kehittämöön
  - Saadaanko henkilökohtaisella budjetoinnilla enemmän hyvää elämää?
- 20.4. klo 14:00-15:00 Kohtaamo, liittyen huhtikuun Kehittämöön
  - Kokemuksia ja asiakkaiden kertomuksia henkilökohtaisen budjetoinnin käytöstä – mitä on tärkeää ottaa huomioon?



# Tiedonkeruu

- Lisäksi hankkeessa kootaan tietoa vammaispalvelujen käyttäjien näkemyksistä henkilökohtaiseen budjettiin liittyen.
- Haastattelut toteutetaan joko yksilö- tai pienryhmähaastatteluna (lähi tai etä) ja lisäksi tietoa kerätään kyselynä. Haastatteluissa pyritään saamaan tietoa ja näkemyksiä kattavasti eri vammaispalvelujen asiakkailta.
- Haastattelurungossa ja kysymyksissä huomioidaan haastattelun laajuus, kysymysten optimaalinen määrä sekä selkokieliisyys.
- Haastattelujen toteutuksessa huomioidaan ympäristö sekä kommunikaatiomenetelmät ja niiden tukeminen, tulkin tarve yms.
- Lisäksi THL:n toimesta tehdään sosiaalityön tutkimusta.





# Kysely ja haastattelut

- Kaikille avoin kysely avautuu pian, siihen toivotaan runsaasti vastauksia, näkemyksiä ja mielipiteitä
- Haastattelut aloitetaan myös pian – niihin voi ilmoittautua suoraan hankekoordinaattoreille
- Haastattelut tehdään ensisijaisesti vammaispalvelujen asiakkaille ja heidän läheisilleen
- Toteutustapa tällä hetkellä puhelimitse tai etäyhteydellä
- Tuloksia hyödynnetään Etelä-Savon toimintamallin sekä valtakunnallisen henkilökohtaisen budjetoinnin mallin kehittämisessä



# Koulutukset

- Torstaina 25.2.2021 klo 12.00-15.45
  - Henkilökohtainen budjetointi käsitteenä - mitä kaikkea se tarkoittaa?
- Maanantaina 29.3.2021 klo 12.00-15.45
  - Kokemuksia henkilökohtaisen budjetoinnin käytöstä – mitä on tärkeää ottaa huomioon?
- Tiistaina 11.5.2021 klo 12.00-15.45
  - Tuetun päätöksenteon menetelmät ja työkalut
- Syksyllä 2021
  - Hankkeessa kehitetyn toimintamallin ja tulosten esittely
  - Suomen valtakunnallisen HB-mallin esittely



# Tulevia tapahtumia

- Kevätseminaari to 3.6.2021 klo 09.30-14.00
- Hankkeen loppuseminaari ti 16.11.2021 klo 09.30-14.00
- Hankkeen tulosten ja tuotosten esittely eri yhteyksissä
- Lisäkoulutukset
  - ammattilaisille
  - kaikille avoimet koulutukset
- Seuraamme aktiivisesti vallitsevaan tilanteeseen liittyvää ohjeistusta ja sopeutamme hankkeen toimintaa ohjeiden mukaisesti







# Viestintä

Tiedotusta Sopiva-hankkeen tapahtumista ja muista ajankohtaista asioista voi seurata Etelä-Savon sote-uudistuksen verkkosivuilta sekä Facebookista:

- [www.etela-savo.fi/muutosohjelma/sopiva/](http://www.etela-savo.fi/muutosohjelma/sopiva/)
- [www.facebook.com/esavonmaakunta](http://www.facebook.com/esavonmaakunta)
- Lisäksi Sopiva-hanke tiedottaa sähköpostitse verkostoa
- Videotallenteita Sopiva-hankkeen tapahtumista ladataan Etelä-Savon sote-uudistuksen YouTube-kanavalle



# Tervetuloa kanssamme kehittämään Etelä-Savon henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamallia!







[etela-savo.fi](https://etela-savo.fi)



[etela-savo.fi](https://etela-savo.fi)